

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**З Б І Р Н И К
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ**

*XIX щорічної науково-практичної конференції викладачів,
аспірантів, співробітників та студентів*

**«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОЇ
ОСВІТИ І НАУКИ»**

*Секція. Актуальні проблеми дошкільної освіти: інноваційні
шляхи їх вирішення*

15 травня

Мукачево - 2014

Збірник тез доповідей XIX щорічної науково-практичної конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів «Актуальні аспекти та перспективи сучасної освіти і науки». Секція «Актуальні проблеми дошкільної освіти: інноваційні шляхи їх вирішення», 15 травня 2014 р. / Мукачівський державний університет. Кафедра педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти. – Мукачево: РВЦ МДУ. – 2014. – 110 с.

Відповідальні за випуск:

Фіцула М.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти.

Добош О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти.

Чекан О.І. – асистент кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти.

У збірнику подано матеріали доповідей науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти, а також студентів ОКР «Бакалавр» та «Магістр» з актуальних проблем дошкільної освіти.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

<i>Атрощенко Т.О., Балог С.</i> Особливості складання творчих розповідей у старшому дошкільному віці	6
<i>Атрощенко Т.О., Мелеш М.</i> Розвиток художньо-мовленнєвої діяльності у дошкільному дитинстві	7
<i>Барна Х.В.</i> Особливості розвитку зв'язного мовлення дошкільників у процесі розповіді	9
<i>Добош О.М.</i> Підготовка майбутніх вихователів ДНЗ до управлінської діяльності	12
<i>Добош О.М., Прокон Г.</i> Роль комунікативної обдарованості та її розвиток у дошкільному віці	15
<i>Добош О.М., Тумакова О.</i> Своєрідність виявлення обдарованості у період дошкільного дитинства	17
<i>Іванова В.В.</i> Структура психологічної компетентності вихователя дошкільного навчального закладу	20
<i>Іванова В.В., Боршош Т.</i> Вікові особливості сприйняття дитячих анімаційних фільмів та телепрограм	24
<i>Іванова В.В., Костьо С.</i> Психологічні порушення під впливом дитячо-батьківських відносин	27
<i>Іванова В.В., Самойлова Л.</i> Формування у дошкільників ціннісного ставлення до своїх базових прав у сім'ї	31
<i>Карпова Е.Е., Вітязь Л.</i> Педагогічні аспекти проблем морального вибору дітей	34
<i>Карпова Е.Е., Ярема Н.</i> Особливості виховання усвідомлення власної поведінки дитиною в дошкільному віці	36
<i>Кас'яненко О.М.</i> Інноваційні технології розвитку мовлення дошкільників з особливими потребами здоров'я	37
<i>Лавренова М.В., Купів В.</i> Формування культури мовлення молодших школярів на уроках рідної мови	40
<i>Лалак Н.В., Олексик Я.</i> Особливості роботи вчителя початкових класів з батьками першокласників	42

<i>Лалак П.В., Розач Е.</i> Мотиваційні основи підготовки майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності	44
<i>Лисенко Н.В., Будул О.</i> Формування родинно-побутової компетенції у практиці дошкільного навчального закладу	46
<i>Лисенко Н.В., Попович Я.</i> Творча гра як засіб виховання гендерних відносин старших дошкільників	49
<i>Лисенко Н.В., Свирида Н.</i> Особливості формування самосвідомості дитини дошкільного віку	51
<i>Лисенко Н.В., Химич М.</i> Проблема психологічної готовності до навчання в школі в працях вітчизняних та зарубіжних психологів	53
<i>Лисенко Н.В., Шніцер І.</i> Концептуальні підходи до вивчення проблеми дитячої субкультури	56
<i>Майборода І.О., Лукач Н.</i> Розвиток творчого потенціалу молодших школярів у процесі образотворчої діяльності	59
<i>Микуліна А.К.</i> Професійна підготовка студентів до керівництва художньою працею в дошкільних закладах	62
<i>Микуліна А.К., Григаиш Г.</i> Використання творів декоративно-прикладного мистецтва в процесі декоративної аплікації	64
<i>Микуліна А.К., Чийпеш М.</i> Правове виховання дітей в дошкільному навчальному закладі	66
<i>Пинзеник О.М.</i> Підготовка майбутніх вихователів ДНЗ до професійної діяльності засобами інноваційних технологій	68
<i>Пинзеник О.М., Алмаші А.</i> Роль інноваційних форм екологічної освіти у формуванні усвідомленого правильного відношення до природи у дітей старшого дошкільного віку	71
<i>Пинзеник О.М., Гренджа Н.</i> Природне середовище як засіб розвитку і виховання дитини дошкільника	74
<i>Пинзеник О.М., Гудивок О.</i> Природа як засіб естетичного виховання дітей дошкільного віку	76
<i>Пинзеник О.М., Козак Я.</i> Організація інтегрованого освітнього простору в дошкільному закладі	78

<i>Попович О.М.</i> До питання формування компетенції майбутніх вихователів, які організують конструктивну діяльність дітей	81
<i>Резо Г.І., Фельцан Т.</i> Місце рухливих ігор у роботі вихователів дошкільного навчального закладу	83
<i>Русин Н.М.</i> Використання інтелектуальних ігор в роботі з дошкільниками	85
<i>Русин Н.М., Залезинська М.</i> Формування статево-рольової поведінки у дошкільників	91
<i>Фенцик О.М., Тимченко О.</i> Функціонально-комунікативний підхід при вивченні прикметника в початкових класах	94
<i>Фенчак Л.М., Ковбаско Б.</i> Вплив інтерактивних методів навчання на рівень зв'язання знань учнів молодшого шкільного віку	97
<i>Чекан О.І.</i> Сутність і структура поняття «комп'ютерні технології»	99
<i>Черепаня Н.І.</i> Вплив емоцій на розвиток дітей дошкільного віку	100
<i>Черепаня Н.І., Тарібанова Е.</i> Психологічне обґрунтування необхідності формування толерантності у старших дошкільників	102
<i>Черепаня Н.І., Бук Р.</i> Вплив народних традицій у вихованні дітей дошкільного віку	104
<i>Черепаня Н.І., Жмуркович Л.</i> Вплив соціального оточення на поведінку дошкільника	106
<i>Черепаня Н.І., Прас Д.</i> Взаємодія педагога і дітей старшого дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема	108

*Науковий керівник: Фенчак Л.М., к.пед.н., доцент
Ковбаско Б., студент групи ПО-42*

Вплив інтерактивних методів навчання на рівень зєвосння знань учнів молодшого шкільного віку

Актуальність впливу інтерактивних методів навчання на рівень зєвосння знань учнів полягає у формуванні інтересу і мотивів, що є основною рушійною силою успішного навчання. Адже інтерес стимулює волю й увагу, а зацікавлені учні легше й міцніше запам'ятовують навчальний матеріал. Тому одним з найважливіших питань навчання є те, як зацікавити школярів і спонукати їх до постійного розвитку. Так як процес навчання в сучасній школі потребує напруженої розумової роботи дитини та її власної активної участі в цьому процесі, то пояснення і демонстрація самі по собі ніколи не дадуть справжніх, стійких знань. Цього можна досягти тільки за допомогою активного (інтерактивного) навчання. А спонукати появу в учням інтерес до шкільних предметів, зробити навчання цікавим, посилити бажання навчатися можна за допомогою інтерактивних методів.

Питанню активного взаємодіючого навчання і його впливу на рівень зєвосння знань присвячені численні дослідження та розробки як вітчизняних, так і зарубіжних педагогів. І хоча сам термін «інтерактивна педагогіка» до наукового обігу був введений німецьким дослідником Гансом Фріцом відносно недавно – у 1975р., та часткове її застосування у педагогічній практиці відбувалось набагато раніше. Використання елементів інтерактивного навчання в українській школі ми зустрічаємо у А. Рівіна ще в 1918 році. Подальшу розробку інтерактивного навчання можемо знайти у працях В. Сухомлинського, у творчості вчителів-новаторів 70 - 80-рр. ХХ ст. Ш. Амонашвілі, В. Штаталова, Є. Льїна, С. Лисенкової, К. Роджерса, Г.Костюка та ін. Вони, досліджуючи проблему педагогічної взаємодії, за основу брали принципи гуманної педагогіки та психології. Проблеми активної взаємодії вчителя з учнями й учнів один з одним велику увагу приділяли й такі педагоги як Я.А. Коменський, К.Д. Ушинський, Дж. Локк, Г. Ващенко. Багато цікавого і корисного у вирішенні цієї проблеми можемо знайти також у О.Я.Савченко.

Застосування інтерактивних методів навчання у практиці роботи вчителя початкових класів сприяє глибокому розумінню учнями навчального матеріалу, застосуванню набутих знань у нестандартних ситуаціях, привчає їх виконувати такі розумові операції, як аналіз і синтез, вчить школярів розмірковувати, аргументувати свою думку, створює умови для творчого пошуку, розвитку ініціативи, стимулює прагнення здобувати нові знання. Взаємодіюче навчання привчає учнів вільно вести діалог, розвиває вміння спілкуватися з ровесниками та старшими, створює атмосферу співробітництва, творчої взаємодії у

навчанні. Як наслідок, у багатьох учнів формується дослідницька зацікавленість.

Значний внесок у розгляд даної теми зробили науковці Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України О.Пометун і Л.Пироженко. Вони визначили 4 групи інтерактивних технологій, залежно від мети уроку та форми організації навчальної діяльності учнів: інтерактивні технології кооперативного навчання; інтерактивні технології колективно-групового навчання; технології ситуативного моделювання; технології опрацювання дискусійних питань. В контексті цих технологій і розглядаються відповідні інтерактивні методи навчання.

Інтерактивні технології кооперативного навчання передбачають використання таких методів як: «Карусель», «Робота в парах», «Ротаційні трійки», «Два-чотири-всі разом», «Робота в малих групах», «Акваріум». Дані методи можна реалізувати у організації роботи малих груп.

До технологій колективно-групового навчання відносяться інтерактивні технології, що передбачають одночасну спільну (фронтальну) роботу всього класу. Усі учні в кожний момент працюють разом чи індивідуально над одним завданням із наступним контролем результатів. Тобто всі учні мають спільну мету, а не однакову, як під час звичайної загально класної роботи. Ця форма організації інтерактивного навчання передбачає використання наступних методів: «Мікрофон», «Незакінчене речення», «Мозковий штурм», «Навчаючи – учусь», «Ажурна пилка».

Третньою групою інтерактивних методів навчання є технології ситуативного моделювання. Модель навчання у грі – це побудова навчального процесу за допомогою включення учня в гру. Це можуть бути імітації, симуляції, рольові ігри, драматизації.

І остання група методів інтерактивного навчання стосується опрацювання дискусійних питань. Що розвиває в учнів критичне мислення, вміння визначити власну позицію стосовно проблеми, відстоювати свою думку. Дана група передбачає використання наступних методів: «Так-ні», «Дерево рішень», «Дискусія», «Прес», «Займи позицію», «Зміни позицію», «Дебати», «Дискусія у вигляді телевізійного ток-шоу».

Елементи навчання у взаємодії, або ж інтерактивні методи у їх повному прояві нерідко зустрічаємо на окремих етапах відповідних уроків. Звичайно ж ці методи підбираються відповідно до мети макро- або мікроструктурного елементу уроку. Та найбільшою концентрацією інтерактивних методів навчання, а відповідно й найвищим рівнем пізнавальної активності учнів відзначається інтерактивний урок. Структура інтерактивного уроку, за О.Пометун, включає такі макроструктурні компоненти: мотивація; оголошення, представлення

теми та очікуваних навчальних результатів; надання необхідної інформації; інтерактивна вправа (центральна частина заняття); підбиття підсумків (рефлексія), оцінювання результатів уроку.

Отже, можемо зробити висновок, що інтерактивні методи навчання є ефективними у навчанні молодших школярів. Адже вони дають змогу не лише урізноманітнити навчально-виховний процес, зробити його цікавішим, а й сприяти розвитку навчальних умінь учнів початкових класів. В результаті чого й підвищується рівень засвоєння знань учнів, так як знання здобуті на основі активної взаємодії, з подоланням певних труднощів, є найміцнішими.

Чекан О.І., асистент

Сутність і структура поняття «комп'ютерні технології»

В останні роки здійснюються інституціональні зміни у багатьох сферах життєдіяльності суспільства. При цьому засоби інформатики, нові інформаційні технології все ширше та розгалуженіше пронизують науку, освіту, культуру та інші сфери. Сучасний період розвитку суспільства характеризується відчутним впливом комп'ютерних технологій, які проникають в усі сфери людської діяльності, забезпечують поширення інформаційних потоків у суспільстві, утворюючи глобальний інформаційний простір. Людині, яка вміло й ефективно володіє технологіями та інформацією, притаманний новий стиль мислення, вона принципово інакше оцінює проблеми, що виникають, організовує свою діяльність.

Останнім часом поняття «комп'ютерні технології» дедалі більше поширюється в науці й освіті. Його варіанти «сучасні інформаційні технології», «інформаційно-комунікаційні технології», «інноваційні технології в освіті» - широко використовуються в психолого-педагогічній літературі з варіативними формулюваннями, залежно від того, як автори (Н. Апатова, В. Глушков, О. Богатирьова, А. Контелов, Г. Некрасов, О. Тебієва, В. Шолохович, Г. Бордовский, В. Извозчиков, А. Дзюбенко, В. Морозов, М. Жалдак, О. Семенов, А. Матюшкін, М. Аверина, Г. Чистякова, В. Химинець та інші) уявляють структуру і компоненти освітнього процесу.

Зазначимо, що термін «інформаційні технології» уперше ввів у науковий обіг В. Глушков, який визначив інформаційні технології, як процеси, що пов'язані з переробкою інформації. Не порушуючи застосовності цього визначення, Н. Апатова конкретизувала його таким чином: «Інформаційна технологія – це сукупність засобів і методів, за допомогою яких здійснюється процес переробки інформації».

Через призму поглядів В. Глушкова та його учнів (О. Богатирьов, А. Контелов, Г. Некрасов) інформаційними технологіями (ІТ) називають